

Bruxelles, 9 iunie 2022
(OR. fr)

9923/22

SOC 367
EMPL 247

NOTĂ

Sursă:	Președinția
Destinatar:	Delegațiile
Subiect:	Măsuri sociale pentru protecția temporară a persoanelor strămutate din Ucraina - Notă de orientare a președinției

Atașat, se pune la dispoziția delegațiilor o notă de orientare din partea președinției privind subiectul sus-menționat, în vederea dezbaterii care va avea loc în cursul prânzului cu ocazia reuniunii Consiliului EPSCO din 16 iunie 2022.

Luxemburg, 16 iunie 2022

Măsuri sociale pentru protecția temporară a persoanelor strămutate din Ucraina

De la începutul agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei, Uniunea Europeană și statele membre s-au mobilizat pe deplin pentru a asigura un răspuns proporțional cu gravitatea acestor circumstanțe. Încă din 24 februarie 2022, Consiliul European a condamnat această agresiune în termenii cei mai fermi și a solicitat răspunsuri rapide și concrete¹.

Uniunea Europeană a demonstrat, de asemenea, o mare capacitate de reacție prin măsurile și sancțiunile împotriva Rusiei, iar statele membre au dat dovadă de solidaritate prin găzduirea a peste 6 milioane de persoane care fug din calea războiului, dintre care 90 % sunt femei și copii. Peste 3,5 milioane de persoane au fost primite sau au tranzitat prin Polonia. Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați estimează că 2,1 milioane de ucraineni s-au întors în Ucraina. Fluxurile la frontieră se stabilizează în prezent², întoarcerile în Ucraina fiind superioare intrărilor în UE începând cu 10 mai. Mișcările înregistrate sunt acum comparabile cu cele din anii precedenți.

¹ Doc. 1/22.

² Potrivit Înaltului Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați, se estimează că peste 2,1 milioane de ucraineni s-au întors deja în Ucraina de la 24 februarie 2022 (<https://data.unhcr.org/fr/situations/ukraine>).

Inițiativele puse în aplicare

La 3 martie, Consiliul Uniunii Europene a adoptat în unanimitate declanșarea imediată a mecanismului prevăzut în Directiva din 2001 privind acordarea protecției temporare în cazul unui aflux masiv de persoane strămutate³. Statutul protecției temporare oferă protecție imediată și drepturi, care includ drept de ședere, acces la piața muncii, acces la locuințe, asistență socială, asistență medicală, acces la educație pentru copii, dreptul la tutelă legală pentru minorii neînsoțiți și dreptul la mijloace de subzistență. Comisia Europeană pregătește în prezent orientări practice sub forma unei comunicări privind integrarea pe piața forței de muncă, educația și formarea profesională, precum și educația și formarea în rândul adulților.

Pentru a clarifica acest mecanism și pentru a oferi cel mai bun sprijin posibil statelor membre, Comisia Europeană a adoptat, la 23 martie, o Comunicare privind orientări operaționale pentru punerea în aplicare a protecției temporare⁴. Această comunicare oferă orientări privind domeniul de aplicare al directivei, modalitățile de îngrijire a copiilor, în special a copiilor neînsoțiți, libera circulație, precum și înregistrarea și furnizarea de informații. De asemenea, a fost creată o platformă de solidaritate pentru a coordona răspunsul operațional între statele membre și pentru a facilita mobilizarea instrumentelor relevante ale UE.

³ Directiva 2001/55/CE.

⁴ Doc. 7439/22.

Sprrijinirea integrării refugiaților din Ucraina în statele membre și, în special, integrarea pe piața muncii reprezintă o prioritate comună a statelor membre. Astfel, UE a mobilizat fonduri⁵, a facilitat recunoașterea calificărilor profesionale⁶ și a garantat dreptul de acces la formare profesională pentru a facilita integrarea refugiaților pe piața muncii, în funcție de nevoile întreprinderilor din statul membru în care s-au instalat, astfel cum se prevede în Directiva privind protecția temporară.

De la activarea protecției temporare, au fost înregistrați 2,8 milioane de beneficiari.

În paralel cu activarea acestui mecanism, Comisia și-a reafirmat angajamentul față de populația ucraineană strămutată prin adoptarea, la 8 martie, a unei Comunicări privind solidaritatea europeană cu refugiații și cu persoanele care fug de războiul din Ucraina⁷. De asemenea, Uniunea Europeană depune eforturi pentru a mobiliza o serie de fonduri pentru a răspunde nevoilor de finanțare ale Ucrainei și pentru a pregăti reconstrucția acesteia⁸⁹.

⁵ În contextul „Acțiunii de coeziune pentru refugiații din Europa” (inițiativa CARE), modificările aduse regulamentelor existente s-au axat pe acordarea unei mai mari flexibilități statelor membre pentru a mobiliza rapid fondurile necheltuite din perioada de programare 2014-2020, inclusiv Fondul social european (FSE).

⁶ De exemplu, Recomandarea (UE) 2022/554 din 5 aprilie 2022 privind recunoașterea calificărilor pentru persoanele care fug din calea invadării Ucrainei de către Rusia sau Comunicarea Comisiei privind atragerea de competențe și talente în Uniunea Europeană (ST 8556/22).

⁷ Doc. 7027/22.

⁸ Propunere modificată de regulament de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1303/2013 și a Regulamentului (UE) nr. 223/2014 în ceea ce privește majorarea prefinanțării din resursele REACT-EU.

⁹ Comunicarea [COM (2022) 233 final] din 18 mai 2022 privind sprijinirea și reconstrucția Ucrainei.

În continuarea acestor măsuri, planul în 10 puncte prezentat în cadrul reuniunii extraordinare a miniștrilor afacerilor interne din 28 martie pentru o coordonare europeană mai strânsă cu privire la primirea persoanelor care fug de zona de conflict reprezintă foaia de parcurs pentru ajutorul european.

Măsuri pentru primirea și protecția persoanelor vulnerabile

Afluxul masiv de refugiați, în special femei singure sau cu copii, expune persoanele care fug de conflict unor riscuri majore legate de traficul de persoane, adopțiile ilegale, exploatarea sexuală și viol. În acest context, apărarea celor mai elementare drepturi sociale devine atât o datorie, cât și o provocare pentru toate statele membre care au responsabilitatea de a proteja populațiile cele mai vulnerabile, în special copiii și minorii neînsoțiți, persoanele în vârstă, persoanele cu handicap și populațiile rome.

În acest context, Platforma europeană de solidaritate a adoptat un plan de combatere a traficului de persoane. Planul stabilește orientări la nivel european și la nivelul statelor membre pentru prevenirea și combaterea acestui trafic, dar și pentru identificarea, sprijinirea și protejarea victimelor traficului de persoane. Comisia a anunțat, de asemenea, la 13 mai, alocarea a 1,5 milioane EUR pentru un proiect specific de sprijinire a Fondului ONU pentru Populație (UNFPA) pentru a sprijini femeile și fetele din Ucraina prin furnizarea de servicii de sănătate sexuală și reproductivă.

Cu toate acestea, provocările rămân importante pentru statele membre pentru a putea preveni și combate riscurile de exploatare și violență, în special în privința femeilor și fetelor, precum și pentru a asigura un sprijin medical adecvat în ceea ce privește drepturile sexuale și reproductive pentru victimele violenței sexuale și ale violurilor.

În cadrul ultimei sale reuniuni extraordinare din 30 mai, Consiliul European și-a reafirmat sprijinul pentru Ucraina și hotărârea sa de a primi refugiații și de a oferi securitate acestora, inclusiv prin acordarea de asistență țărilor învecinate¹⁰.

În ceea ce privește copiii, încă din martie 2022, Comisia Europeană a invitat statele membre să ia în considerare situația specifică a copiilor refugiați ucraineni în planurile lor naționale de punere în aplicare a Garanției europene pentru copii. În Concluziile sale privind Strategia UE privind drepturile copilului, aprobate la 9 iunie 2022, Consiliul s-a concentrat în continuare asupra riscurilor și măsurilor specifice pentru copiii aflați în situații de urgență sau de criză.

Ucraina a solicitat, de asemenea, unui număr mare de state membre să semneze un memorandum de cooperare privind protecția socială a copiilor strămutați temporar care sunt victime ale acțiunilor militare și ale conflictelor armate. Statele membre și-au coordonat răspunsurile, atât la nivel național, pe baza orientărilor propuse de Comisia Europeană, cât și, în mod complementar, la nivelul Uniunii. Prin urmare, este în curs de dezbatere un proiect de poziție politică a Consiliului, care se referă în special la instrumentele europene și internaționale aplicabile, capabile să asigure un cadru de îngrijire eficace. În special, acest document va încuraja statele membre să își consolideze cooperarea transfrontalieră în interesul copiilor și să le ofere gratuit serviciile și îngrijirea de care au nevoie.

În continuarea dezbaterii care a avut loc în cadrul reuniunii anterioare a Consiliului EPSCO din 14 martie, președinția propune un nou schimb de opinii cu privire la diferitele practici inițiate la nivel național pentru a apăra drepturile sociale ale refugiaților din Ucraina și pentru a promova integrarea lor deplină în societate.

¹⁰ Doc. 21/22.

În acest context, miniștrii sunt invitați să răspundă la următoarele întrebări:

- Ce acțiuni concrete au fost luate în țara dumneavoastră în aplicarea măsurilor sociale prevăzute de Directiva privind protecția temporară pentru a facilita primirea refugiaților din Ucraina, în special în ceea ce privește femeile și copiii?
 - Cum se poate încuraja integrarea refugiaților, în special a femeilor, pe piața muncii din statele membre gazdă și cum se poate promova protejarea drepturilor sociale ale refugiaților?
 - Ce alte inițiative ar putea fi avute în vedere pentru a promova integrarea socială a celor mai vulnerabili refugiați?
-